

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПЕРВОМАЙСЬКИЙ ІНДУСТРІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
(ППФК)

ЗАТВЕРДЖЕНО

педагогічною радою ППФКу
26.06.2025, протокол № 8

Голова педагогічної ради
Дмитро СЕБКО

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЮ НАСИЛЬСТВУ ТА
ЖОРСТОКОМУ ПОВОДЖЕННЮ З ДІТЬМИ У
ПЕРВОМАЙСЬКОМУ ІНДУСТРІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОМУ
ФАХОВОМУ КОЛЕДЖІ

Введено в дію наказом ППФК
від 27.06.2025 № 64

1. Загальні положення

1.1. Положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми у Первомайському індустріально-педагогічному фаховому коледжі (далі — Положення) розроблене на основі Законів України «Про освіту», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про охорону дитинства», «Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання насильству та унеможливлення жорстокого поводження з дітьми» від 06.10.2024 № 3792-IX, Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми, затвердженої постановою КМУ від 4 червня 2025 р. № 658.

1.2. Це Положення спрямоване на забезпечення функціонування ефективної системи унеможливлення будь-якого виду насильства та жорстокого поводження з дітьми, створення у Первомайському індустріально-педагогічному фаховому коледжі (далі — Фаховий коледж) середовища, вільного від насильства та жорстокого поводження з дитиною, запровадження системи інформування про випадки (або підозру на випадки) насильства та жорстокого поводження з дітьми, а також забезпечення оперативного їх розгляду та реагування на них.

1.3. Положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми є обов'язковим для працівників Фахового коледжу при роботі з дітьми.

1.4. В цьому Положенні терміни вживаються у значенні, наведеному в Сімейному кодексі України, Законах України «Про охорону дитинства», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», інших нормативно-правових актах.

1.5. Завданнями цього Положення є:

- запровадження порядку дій, спрямованих на унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми;
- формування у працівників Фахового коледжу ставлення до недопущення насильства та жорстокого поводження з дітьми;
- поширення культури нульової толерантності до насильства та жорстокого поводження з дітьми у всіх сферах діяльності;
- забезпечення оперативного інформування уповноваженого підрозділу органу Національної поліції та служби у справах дітей про випадки вчинення насильства та жорстокого поводження з дітьми.

2. Основні заходи щодо унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми у Фаховому коледжі

2.1. З метою унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми Фаховий коледж забезпечує такі основні заходи:

1) *превентивні заходи*:

- затвердження цього Положення;
- затвердження форми первинного повідомлення про підозру на випадок насильства щодо дітей (*додаток 1*);
- затвердження форми реєстрації внутрішнього інциденту (журналу безпеки) (*додаток 2*);
- затвердження форми анкети анонімного опитування для дітей (*додаток 3*);

- інформування дітей, батьків або інших законних представників дитини, працівників Фахового коледжу з питань унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми;

- проведення оцінювання ризиків насильства та жорстокого поводження з дітьми в діяльності Фахового коледжу, вжиття заходів, необхідних для їх усунення або мінімізації;

- врахування ризиків насильства та жорстокого поводження з дітьми під час прийому на роботу працівників Фахового коледжу;

2) *заходи із виявлення та реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми:*

- організація доступних та безпечних способів повідомлення про випадки насильства та жорстокого поводження з дитиною;

- оперативне реагування за результатами розгляду заяв (скарг, повідомлень) про випадки насильства або жорстокого поводження з дітьми у Фаховому коледжі;

3) *заходи з навчання та підвищення обізнаності унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми:*

- організація тренінгів, інших навчальних заходів для працівників Фахового коледжу та інших фахівців, які контактують з дітьми;

- організація інформаційних сесій для дітей (пояснення прав дитини, способів захисту, контактів для звернення);

- залучення батьків, інших законних представників дитини (проведення батьківських зборів, розповсюдження інформаційних матеріалів);

4) *заходи з моніторингу та оцінки дотримання Положення:*

- регулярні самоперевірки (оцінка ефективності заходів, виявлення проблемних аспектів);

- збір інформації для зворотного зв'язку (анкетування дітей, батьків, викладачів та працівників);

- аналіз інцидентів (вивчення випадків насильства для запобігання повторенню);

5) *заходи з інформування* (розміщення у доступних місцях для дітей та батьків, інших законних представників інформаційних матеріалів (плакатів, брошур із контактами служб допомоги, контактних номерів телефонів для анонімного звернення).

2.2. *Директор Фахового коледжу:*

- є відповідальним за реалізацію цього Положення, забезпечує його оприлюднення, ознайомлення з ним працівників Фахового коледжу та здійснює контроль за виконанням, в якому обов'язково визначаються суб'єкти виконання Положення (адміністрація, працівники, інші залучені фахівці, які контактують зі здобувачами освіти), до кого застосовується Положення, вимоги щодо політики найму працівників Фахового коледжу, пов'язані із політикою запобігання насильству (перевірка кандидатів на наявність судимостей, рекомендації), вимоги щодо навчання персоналу (обов'язкові навчання з питань захисту прав дитини);

- забезпечує здійснення заходів із ознайомлення працівників Фахового коледжу, інших фахівців, які контактують зі здобувачами освіти, з цим Положенням до початку їх роботи з дітьми, але у строк, що не перевищує п'яти робочих днів із дня початку роботи;

- розглядає усні та письмові повідомлення протягом однієї доби з дня надходження, забезпечує функціонування механізму подання повідомлень;

- невідкладно повідомляє уповноваженому підрозділу органу Національної поліції та службі у справах дітей у разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною;

- сприяє проходженню особами, які вчинили насильство або жорстоке поводження дитиною, стали свідками або постраждали від насильства або жорстокого поводження, відповідної програми для таких осіб;

- забезпечує проведення навчань, тренінгів, профілактичних заходів для дітей, батьків або інших законних представників, працівників Фахового коледжу з питань запобігання насильству та жорстокому поводженню зі здобувачами освіти;

- взаємодіє із службами у справах дітей, центрами соціальних служб, закладами освіти, охорони здоров'я та іншими уповноваженими органами для оперативного реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми.

2.3. Психологічна служба (психолог):

- забезпечує виконання заходів для надання соціальних та психологопедагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг/насильство, стали його свідками або постраждали від булінгу/насильства, веде облік випадків та оформлення документації, згідно з цим Положенням;

- забезпечує реалізацію просвітницького напрямку всіх учасників освітнього процесу шляхом організації тематичних заходів, бесід - консультацій з метою формування навичок толерантної та ненасильницької поведінки, спілкування та взаємодії.

2.4. Працівники Фахового коледжу у разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною зобов'язані:

- 1) вжити невідкладних заходів для припинення насильства або жорстокого поводження з дитиною;

- 2) надати у разі потреби домедичну допомогу, викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги та звернутися до уповноваженого підрозділу органу Національної поліції;

- 3) повідомити директору Фахового коледжу та одному з батьків або іншим законним представникам дитини, яка вчинила насильство або жорстоке поводження, та дитини, яка постраждала від насильства або жорстокого поводження, про виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною.

2.5. Фаховий коледж забезпечує механізм подання повідомлень про насильство, який передбачає:

- невідкладне (протягом одного робочого дня) інформування дітей та їх батьків або інших законних представників дитини про випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми за допомогою всіх доступних джерел комунікації (за можливості — засоби телефонного зв'язку, месенджери, електронна пошта, надсилання повідомлень на поштову адресу);

- забезпечення функціонування різних способів отримання повідомлень про можливі випадки насильства (телефонний зв'язок, електронна пошта, скринька для паперових повідомлень), зокрема анонімно за бажанням особи, яка залишила повідомлення.

Відповідальною особою для здійснення заходів щодо унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми, яка реєструє повідомлення, що надійшло, в журналі обліку (у паперовій та/або електронній формі) та забезпечує його підготовку до розгляду, є практичний психолог Фахового коледжу.

Директор Фахового коледжу розглядає повідомлення протягом однієї робочої доби з дня його надходження.

У разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною директор Фахового коледжу невідкладно у строк, що не перевищує однієї робочої доби, повідомляє про це батькам або іншим законним представникам дитини (крім випадків, коли батьки або інші законні представники дитини є кривдниками дитини), письмово повідомляє уповноваженому підрозділу органу Національної поліції та службі у справах дітей, а також вживає заходів відповідно до Порядку забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 1 червня 2020 р. № 585 «Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах» (Офіційний вісник України, 2020 р., № 57, ст. 1779).

2.6. В Фаховому коледжі розробляються та/або поширюються інформаційні матеріали з питань унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми шляхом надсилання через батьківські, учнівські групи в месенджерах, розміщення на офіційному веб-сайті коледжу та його сторінках у соціальних мережах; проведення тематичних семінарів для батьків або інших законних представників дитини.

2.7. Фаховий коледж забезпечує інформування працівників з питань унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми, що передбачає такі напрями:

- розпізнавання фізичного, психологічного, економічного та сексуального насильства;

- методи профілактики булінгу серед дітей (в тому числі з урахуванням Положення про порядок реагування на випадки булінгу (цькування) у Первомайському індустріально-педагогічному фаховому коледжі);

- використання ненасильницьких методів спілкування та управління конфліктами;

- надання першої психологічної допомоги дітям, які постраждали від насильства та жорстокого поводження з дітьми;

- порядок дій у разі виявлення випадків насильства або підозри щодо їх наявності;

- дотримання правових норм щодо захисту дітей від насильства.

Інформування дітей здійснюється шляхом:

- проведення щорічних інформаційних кампаній, тематичних тижнів і конкурсів, приурочених питанням унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми;

- інтерактивних тренінгів для дітей із розвитку емоційного інтелекту, толерантності та ненасильницького спілкування;

- проведення ігор та рольових вправ, які моделюють реальні ситуації та допомагають дітям дізнатися про способи захисту порушених прав;

- роботи практичного психолога та соціального педагога з метою проведення групових та індивідуальних занять щодо запобігання насильству;

- організації зустрічей із фахівцями, які можуть поділитися досвідом і порадами щодо запобігання насильству (працівники уповноваженого підрозділу органу Національної поліції, юристи, соціальні працівники);

– використання мультимедійних матеріалів (відеороликів, презентацій, інтерактивних платформ) для інформування дітей у цікавій та доступній формі щодо неприпустимості насильства та жорстокого поводження, ознайомлення з ознаками та формами насильства та жорстокого поводження, порад щодо запобігання насильству в дитячому середовищі, процедури повідомлення про насильство та жорстоке поводження, передбаченої у Фаховому коледжі, алгоритму дій у разі виявлення насильства, способів та механізмів отримання допомоги, можливих наслідків для особи, яка вчинила насильство або жорстоке поводження.

2.8. Унеможливлення насильства та жорстокого поводження включає регулярне оцінювання ризиків, пов'язаних з насильством та жорстоким поводженням з дітьми, вжиття заходів, необхідних для їх усунення або мінімізації, із забезпеченням подальшого моніторингу та контролю, а також перегляд запроваджених заходів з унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми.

Якщо за результатами розгляду повідомлення:

– виявлено ознаки насильства та жорстокого поводження з дитиною, Фаховий коледж аналізує причини та умови, які могли сприяти або стати підставою для порушення прав дитини;

– не виявлено ознак насильства та жорстокого поводження з дитиною, інформація, викладена в повідомленні, аналізується на предмет наявності ризиків насильства та жорстокого поводження з дитиною та вживаються заходи до унеможливлення настання таких ризиків.

Діяльність щодо виявлення та аналізу ризиків провадиться Фаховим коледжем із залученням сторін, зокрема дітей.

3. Прикінцеві положення

3.1. Це Положення затверджується педагогічною радою Фахового коледжу.

3.2. Положення набуває чинності з наступного дня після введення його в дію наказом директора Фахового коледжу.

3.3. Фаховий коледж забезпечує публічний доступ до тексту Положення через власний офіційний вебсайт.

3.4. Про невиконання, неналежне виконання Фаховим коледжем повноважень щодо запобігання насильству та жорстокому поводженню з дітьми може бути повідомлено уповноваженій особі (координатору) в органах виконавчої влади та органах місцевого самоврядування, на яких покладено функції щодо забезпечення рівності прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидії насильству за ознакою статі.

ФОРМА
первинного повідомлення про підозру
на випадок насильства щодо дитини

(найменування закладу освіти)

Дата події або виявлення: _____ 20____ р.

1. Інформація про дитину:

прізвище _____

ім'я _____

по батькові (за наявності): _____

вік дитини: _____

соціальний статус (за потреби):

 дитина з інвалідністю; дитина-сирота; дитина, позбавлена батьківського піклування; інше: _____

2. Інформація про особу, яка повідомляє:

прізвище _____

ім'я _____

по батькові (за наявності): _____

найменування посади: _____

контактний номер телефону: _____

Опис ситуації: _____

(вказати максимально докладно, що сталося, коли, де, хто був присутній)

3. Інформація про ознаки насильства/поведінку дитини:

 тілесні ушкодження; страх, уникання контакту; розповіді про образи/тиск; інше: _____

4. Інформація про вжиті заходи (на момент заповнення):

 поінформовано відповідальну особу закладу; поінформовано батьків/інших законних представників; поінформовано службу у справах дітей; поінформовано уповноважений підрозділ органів Національної поліції; інше: __________
(підпис особи, яка заповнює
первинне повідомлення)_____
дата

ЖУРНАЛ БЕЗПЕКИ
реєстрації внутрішнього інциденту

№ з/п	Інформація про спосіб отримання повідомлення про підозру на випадок насильства щодо дитини (звернення/повідомлення): усне/письмове	Прізвище, ім'я здобувача освіти	Тип ситуації*	Заходи реагування	Результат	Підпис відповідальної особи

*Зазначається факт про фізичне/психологічне насильство/булінг/спробу втечі/інше.

**Зазначається, чи поінформовані органи, надано допомогу, припинено контакт тощо.

АНКЕТА
анонімного опитування для дітей*

1. Чи почувався (почувалася) ти в безпеці під час перебування у закладі?

- так, завжди;
- інколи;
- ні.

2. Як до тебе ставилися дорослі?

- з повагою;
- байдуже;
- іноді грубо або несправедливо.

3. Чи були випадки, коли хтось із працівників (закладу освіти, культури, охорони здоров'я, соціального захисту, фізичної культури і спорту, оздоровлення та відпочинку, молодіжних центрів, дитячих та молодіжних громадських об'єднань, інших громадських об'єднань, що є суб'єктами молодіжної роботи, які контактують з дітьми), інших залучених фахівців або дітей тебе лякав, ображав або погрожував?

- так;
- ні.

4. Чи знаєш ти, до кого можна звернутися за допомогою?

- так;
- ні.

5. Що б ти хотів (хотіла) покращити для того, щоб було безпечніше?

*Анкета заповнюється дітьми у доступному форматі.